

Kriz dalgası İsviçre kıyılarında

Bir yılı aşkın bir süredir gündemde olan, Amerika'da başlayıp dalga dalga yayılan kriz, fiili olarak İsviçre kıyılarına da vurdu. 'Güçlü, bitmez kaynaklara' sahip sektörün dev bankalara para dilemmeye başladılar. Hükümet bankacılığın ağısı UBS'i kurtarma planını açıkladı ve tartışmalar geniş çevrelerde alevlendi. Kurtarma planı ise ABD, Almanya ve diğer ülkelere ki gibi, batık bankalara para aktıktan ibaret bir plan.

Sorun çözülüyor mu?

Krizin ilk baş gösterdiği zamanlarda sermaye iktisatçıları tarafından sunulan açıklamalarda geçici ve üstesinden çok rahat gelinebilecek bir sarsıntı olarak nitelendirilen ve kısa bir süre öncesine kadar da bu görüşte ısrar edilen değerlendirmeler şu an buz dağına çarpmış durumda. Kapitalist devletler bankaların yanı sıra sistemleri ayakta tutma korkusuyla meşgul. Bankalara pompalanan paralar neyi kurtaracak? sorusu ise daha çok sorulmaya başlandı. Son günlerde İsviçre'de yayınlanan günlük gazetelerin tüm manşetleri krize endekslenmiştir. Durumu daha iyi anlamak için İsviçre ekonomisine bir bütün olarak göz atmak sanırım yerinde olacaktır: UBS, 100.000'in üzerinde çalışana sahip, milli gelirin %2'sini sermaye faizlerinden üreten, 70 bin den fazla küçük ve orta ölçekli firmayı verdiği kredilerle kendine bağımlı hale getirmiş, denetimine alarak işlettiği kişisel hesaplarda da dünyanın bir numarası olan bir banka durumunda. Credit Suisse açısından da benzer ilişkilerden bahsetmek mümkün. UBS bu krizde en çok para kaybeden firma durumunda ve mevcut rezervleriyle de para talebine yanıt verebilecek likiditeye sahip değil. Talep edilen paraya İsviçre Hükümeti güvence verdi ve bankaya 68 milyar Frank para aktaracağını ilan etti ve karşılığında da bankaya ait olan ve paçavraya dönen tahvilleri alacak. Verileceği taahhüt edilen para devletin işçi ve emekçilerden topladığı paralar yani vergi gelirleri. Kurtarmaya

çalıştığı bankalar ise yöneticileri 20 milyon Frank'ın üzerinde yıllık maaş alan ve milyarlar Frankları bulan primlere konan bankalar. Bu işin bir yanı. Diğer yanında ise kriz bahanesiyle faturanın kesileceği emekçiler var.

Reel sektör sırada

İşin sadece finans piyasalarıyla sınırlı kalacağını iddia eden ülkeler, iktisatçılar teker teker Rezession yani '0' hatta 'negatif' büyümeyi bahs ederek gelecek dönemde ilgili beklentilerini birer birer aşağıya çekmeye başladılar. Daha Ekim başına kadar %1,9 büyümeyi söz eden İsviçreli ekonomistler gelecek yıllar için bu beklentiyi 0 düzeyine yani tam bir durgunluğa indirgemeyi planlıyorlar. İhracata dayalı reel sektör girdilerinin kaynağını oluşturan ABD ve AB'nin çeşitli ülkelerin krizden kıvrandığı düşünüldüğünde, talep fazlası üretimin tüketileceği alanın kapalı olduğu görülmektedir. Endüstriyel üretimde özellikle otomobil ve tekstil üretiminde reel talebin geçmiş yıllara oranla düştüğü duyurulan rakamlar arasında yer alıyor. Hem bankacılık hem de imalat sektörü dünya ekonomisiyle bağlantılı bir döngünün ortasında durmakta buna rağmen kriz bizi vurmaz 'iyimsertliğini' yaymaya çalışıyorlar. Bu durum çalışanlar açısından ne anlam ifade ediyor? Verilecek yanıt nettir: işsizlik, daha fazla vergi yükü, enflasyon, ücret baskısı vb. Kapitalizm kriz yaratmakta, bedeli emekçiler ödemektedir. Bundan İsviçre'de yaş-

ayan işçi ve emekçilerde 'pay' almaktadır.

Şirket yöneticileri hortumluyor

Holding patronları, yöneticileri milyonlarla oynarken, işçileri kitlesel işten çıkarmalar, zarar gerekçesiyle kapatmalar, yada düşük ücretle zorlamalar beklemektedir. Gelir dağılımında meydana gelen devasa uçurum adil bir şekilde düzenlenmesi bırakın bir yana daha da derinleştirilmektedir. Para dolaşımında spekülasyona dayalı değişim sonucunda rant elde etme hevesi içerisinde olanların arasında devletin kendisi yer alıyor. AHV ve Emekli sandığına biriken paralarla alınan hissesenletlerinin değer kaybetmesiyle, emekçilerden kesintilerle elde edilen fonlar bu yolla zarara uğratılmaktadır.

Fatura sermayeye ödetilmeli

Borsa değerlerinin hop oturup hop kalktığı, gazeteleri 'kara Pazartesi' yada 'piyasaların kara günü' başlıklarıyla çıktığı günler geçmiş değil, aksine daha da derinleşiyor. Kriz derinleştiği de krizi üretken işçi ve emekçilere karşı daha da saldırganlaşıyor. Saldırıları karşısında bizlere düşen ise yerli ve göçmen demenden tüm emekçiler tüm halk olarak, krizin bedelinin sermayenin kendisine ödetilmesi amaçlıya daha çok kenetlenmek ve mücadele etmek oluyor.

(arkadaş)

İsviçre'nin önemli telefon numaraları

Avrupa genelinde acil arama.....	112
Polis.....	117
İtfaiye.....	118
Yol acil servisi.....	140
Ambulans(FR,GR,NE hariç).....	144
REGA(Acil helikopter).....	1414
Zehirlenmelerde acil merkez.....	145
Telefon bigi servisi.....	111
Telefon arıza servisi.....	175
Hava durumu bilgi servisi.....	162
Yol ve trafik bilgi servisi.....	163
Spor Toto ve Lotto bilgi servisi... 	164
Konuşan saat.....	161
Uyandırma saati.....	150

arkadaş

KÜNYE (IMPRESSUM)

Sahibi (Herausgeber): İsviçre DİDF

Yazışleri Sorumlusu (Cheffredakteur): Ali Haydar SANCAR

Verantwortlicher Redakteur : Fuat AKYÜREK

Dizgi-Grafik (Satz-Gestaltung): arkadaş gazetesi

Yayın Kurulu (REDAKTION)

Ergün ÖZALP, Emine SARIASLAN,
Sevim AKYÜREK, Hüseyin KARAGÜŞ,
Cavit TEMÜRTÜRKAN, Hüseyin CAN,
Nuran CAN, Nilgün ÖZDAL

Bu sayıda Katkıda Bulunanlar:
Hüseyin YILDIRIM,

Geçerli ilan tarifesi (Gültige Anzeigenpreisliste)
ab 01.01.2004
Gazetemiz isimle yayınlanan yazılar ve ilanları içerisinden dolayı sorumluluk üstlenmez.
(Zeitung übernimmt keine Haftung für den Inhalt der namentlich gekennzeichneten Beiträge und Anzeigen.)

Büro ve yazışma Adresi:

Längstrasse 14. 4133 Pratteln / BL

TEMSİLCİLİKLERİMİZ:

Basel: 079 783 67 63
Bern: 079 70473 67
Zürich: 076 349 08 67

REKLAMLARINIZ İÇİN:

Basel: 076 422 84 62
Bern: 079 704 73 67
Zürich: 076 349 08 67

www.arkadas.ch

E-Mail:
arkadasim04@yahoo.de

30 kasımda uyuşturucu yasası (Betäubungsmittelgesetz) ve kenevir insiyatifi (Hanf-Initiative) için EVET

30 kasımda uyuşturucu yasası (Betäubungsmittelgesetz) ve kenevir insiyatifi (Hanf-Initiative) oylamaya sunulacak. Bağımlılık alanında hizmet veren kurumlar ve bir çok parti uyuşturucu yasasına ve kenevir insiyatifine "EVET" oyu verilmemesi öneriyor.

Uyuşturucu yasasına ve kenevir insiyatifine evet komitesi basına yaptığı açıklamada, her iki önerenin ret edilmesinin, bağımlılara hizmet veren kurumların yok olmasına neden

olacağını, bağımlı insanların sorunlarına sahip çıkılmayacağını belirtti.

İsviçre uyuşturucu politikası dört sütün (vier-Säulen) politikası olarak adlandırılıyor. Bu politika; önlemler (Prävention), terapi (Therapie), zararın azaltılması (Schadensminderung) ve zorlama (Repression) oluşuyor. Bir kişinin uyuşturucu bağımlısı olmaması için önceden tedbirler alınarak, gençler ve yetişkinler bu konularda eğitiliyor. Eğer kişi

bağımlı olmuş ise, terapi uygulanarak, kişinin bağımlılıktan kurtulmasına yardımcı olunuyor. Bağımlı olan kişi, her türlü terapiye, yardıma rağmen bağımlılıktan kurtulamamış ise, yaşamını normal şartlarda sürmesi için tıbbi ve sosyal yardım yapıyor. Ve gerektiğinde zorlayıcı davranılabilir. 30 kasımda yapılacak olan oylamada yasaya EVET denilir ise, verilen bütün bu hizmetlerin bir bütün olarak ele alınıp koordine edilmesi sağlanacak.

Yasanın ret edilmesi taktirde, yirmi yıl öncesi gibi şehir merkezlerinde, uyuşturucu maddelerin tüketildiği açık buluşma yerleri oluşacak, eroin, kokain yerine verilen Methadonun verilmesi sorgulanacak, bağımlıların başvuru yardımı isteyeceği yerlerin varlığı tehlikeye girecek.

Bağımlı insanların sokakta tek başına bırakılması, onlara yardım elinin uzatılması için çalışma yürüten komite, 30 kasımda EVET oyu kullanılmasını önerdi.

Erken ve esnek emeklilik için EVET!

30 Kasım'da yapılacak oylamalardan biri de erken emeklilik taslağı. İsviçre Sendikalar Birliği (SGB) tarafından hazırlanan taslağa göre; 62 yaşından başlamak suretiyle 65 yaşına kadar emekli maaşında bir düşüş yaşanmaksızın isteyenler emekli olabilecek.

Sermayeden itiraz sesleri

Genç nüfusun azalmaya başladığı ve üretimde tecrübe ve emek verimliliğinin sınırlanması nedeniyle, uzman iş gücünün erken emekli olabileceği patron takımının işine gelmemektedir. Uzun yıllar çalışarak sağlık koşulları kötüleşmiş yada sözüm ona ortalama verim düzeyinden az çalışanların, durumuna bakılmaksızın kapı dışı edilmesine ses çıkarmayan çevreler, erken emekli olmak isteyenlerin taleplerine şimdi karşı çıkmaktadır. İşten atılan 50 ila 64 yaş arası grup bir daha iş bulamakta ve emekli de olamamaktadır. 65 olan emeklilik yaşından sonra isteyenlere 5 yıl daha çalışma olanağı sağlanırken, erken emekli olmak isteyenlere bu hak verilmemektedir. İsviçre'de erken emekli olabilen bir kesim mevcuttur. Bunlar yüksek geliri, hayatlarını lüks içinde sürdürebilecek kesimlerdir. Ayrıcalık burda da varlığını korumaktadır.

30 Kasım'da Evet

Başta kadınlar, sağlık koşulları elverişli olmayanlar, ağır işlerde çalışanlar olmak üzere tüm çalışanların, her hangi bir cezaya ve kesintiye mazur kalmadan 62 yaşından itibaren isteğe bağlı emekli olabilmelerini sağlayacak düzenleme, bir çok açıdan çalışanlara fayda sağlayacak içeriğe sahiptir. Bundan dolayı da yapılacak oylamada oy kullanma yetkisine sahip Türkiye'de emekli oyu vermesi kendi çıkarlarına olacaktır.

(arkadaş)

Unia Kongresi: Daha ileri bir unia

Emine Sariaslan

Dört yıl önce dört sendikadan birleşmesiyle kurulan unia sendikası 9-11 ekim tarihleri arasında kongresini gerçekleştirdi. Lugano'da yapılan kongreye dört yüz delege ve dört yüze yakın misafir ve unia da çalışan memur katıldı.

Yaklaşık bir senedir, kongreye hazırlık toplantıları yapılarak, komisyonlarda ve sektörlerde kongreye katılacak delegeler ve unia yönetim kuruluna önerilecek adaylar belirlendi. İnşaat, toptancılık, perakendecilik ve sanayi sektörlerinde örgütü olan unia, her sektörden yönetici kuruluna aday gösterdi. Ayrıca, unia gençlik, kadın ve göçmenler komisyonlarında yaptıkları kendi gruplarını en iyi temsil edecek kişileri yönetim kuruluna aday göstermek için seçti. Kongreye hazırlık için yapılan bu toplantılarda, kongrede nelerin gündeme getirileceği, yönetim kurulunun sunduğu önerilerin hangisinin onaylanıyacağı ve hangi tekliflerin onaylanacağı konuşuldu.

Unia yönetim kurulu yaklaşık üç ay önce kongreye sunulacak, önerileri, delegelere gönderdi. Dokuz ekim günü fabrikalardan, atölyelerden, inşaatlardan bulunduğu alanı temsil eden nin onuru ve gururuyla Lugano Palazzo dei congressi salonuna gelen delegeleri unia sendikası çalışanları karşıladı. Kongre salonunda delegelerin ve görevlilerin yerleşiminden ardından, Unia Yönetim kurulu delegeleri üç dilde Almanca, Fransızca ve İtalyanca selamladı. Kongre salonunda asıl

na "herkes için, daha ileri Toplu İş sözleşmesi" pankartı, kongrenin en önemli gündemlerinden biri olan Toplu İş Sözleşmesi'ne dikkat çekiyordu.

Perşembe günü yönetim kurulu ve komisyonların sunduğu öneriler tartışıldı ve kararlar alındı. Yönetim kurulu öneriler hakkında yapılan konuşmaların süresinin 5 dakikadan 3 dakikaya azaltılması önerisine delegeler tepki göstererek "bu bizim kongremiz. 4 yılda bir yapılan kongrede konuşma süremizin kısıtlanmasına müsaade edemeyiz" diye karşı öneri verdi. Oy çoğunluğu ile öneri kabul edildi.

Delegeler, mücadeleciler, işçi haklarını sürekli olarak savunan bir sendika istediklerini belirterek, kongredeki tartışmalara aktif olarak katıldılar ve kongrenin yönünü belirlediler. Kongre tartışılan konular yedi başlık altında toplandı: 1. strateji 2. Toplu İş sözleşmesi 3. sendika militanları 4. entegrasyon politikası 5. ekolojik 6. Eşitlikler 7. Serbest dolaşım hakkı.

Birinci gündemde, unia sendikasının 2009-2012 yılları arası yürüteceği mücadelede ön plana çıkartacağı konular ele alındı. Üye sayısının azaldığı bir dönemde, yeni üye kazanmak, 2012 yılında her sektörde (İnşaat, toptancılık, perakendecilik ve sanayi) 5000 yeni üye kayıtlı etmek, sendika aktivistleriyle iş yerlerinde etkili bir sendika politikası yürütmek, kampanyalarla geniş kesimi harekete geçirebilmek ve kadın üye sayısını artırmak unia'nın stratejisinde yer aldı.

Ayrıca, Toplu İş sözleşme uygulamasının her alanda uygulanması, asgari ücret uygulamasını, kadın ve erkek arasında ücret farkının ve ırkçı uygulamaların kaldırılması da 2012 yılı stratejisi kapsamında yer aldı.

Toplu İş sözleşme (TİS) nin serbest dolaşım uygulamasının yürürlüğe girmesiyle dahada önem kazandı, iş verenlerin yabancı işçileri çok düşük ücretle çalıştırmak için her yolu denediği, TİS ile asgari maaş uygulamasının garantiye alınacağı belirtildi. 2005 yılından 1.520.000 işçinin toplu iş sözleşme kapsamında çalıştığı, 2012 yılına kadar taşoan firmalarda çalışan işçiler de dahil, her sektörde TİS in uygulama konusuna hedeflendiği belirtildi. Sendika militanlarının sendika için çok önem arzettiği, onların geliştirilmesi, işveren baskısına karşı korunması için sendikamızın özel önlemler alınması dikkat çekildi. Delegeler yönetim kurulundan, sendikamızın önemli kararlarında, sendika militanlarına da karar alma yetkisini vermesini talep etti. Entegrasyon konusunda sendikamızın daha aktif olmasına dikkat çekilerek, iş verenlerin almanca öğrenmek isteyen göçmenlere bu imkanı sağlamak için iş yerinde kurs vermesi, TİS'de ırkçılığı yasaklayan ve ırkçı uygulamaları kontrolü sağlayan bir mekanizmanın oluşturulması kararlaştırıldı. Oluşturulan insanca bir yaşam sürmesi için, yeni bir düzenleme getirilmesinin önemi dikkat çekildi. Bu konu tartışılmadan önce kağıtsız olarak İsviçre'de yaşayan iki genç, içinde bulundu-

kları zor durumu anlattı. Ekoloji gündeminde, atom enerjisi üretimine karşı mücadele edilmesi, doğaya zarar vermeden kalıcı enerji üretimi teşvik edilmesi ve bu alanda çalışma yürüten bilimsel araştırmaların desteklenmesi konusunda karar alındı. Çalışanların %44 üni kadınların sadece %18 i unia sendikasına üye. Kadınlar hala erkeklerden %20 az kazanmaktadır. Kadın ve erkek eşit koşullarda çalışabilmesi, kadının iş ve ev yaşantısını bir arada yürütebilme imkanının sağlanması için, esnek çalışma saatinin uygulanması (örn. çocuğu olula giden bir kadın, çocuğünü saat 8.00 de okula gönderdikten sonra işe gidebilmesi) talebinin TİS de yer alması kararlaştırıldı. Unia kadın komisyonu, sendikamızın kadın üyeleri eğitmek için özel çalışma

yürütmesini önerdi. Serbest dolaşım hakkının AB ne yeni üye olan Bulgaristan ve Romanya ülkeleri vatandaşlarına da verilmesini karşı çıkan SVP nin gençlik kanadı 150 bin imza toplayarak parlamentoya sundu. Bu nedenle şubat 2009 da halk oylamasına gidilecek. Konferansda delegeler serbest dolaşım hakkının genişletilmesini, sadece işçi haklarının korunması şartıyla kabul edebileceklerini belirtti. İşveren, Romanya'da 700 frank çalışan bir işçiyi İsviçre'de 1500 sfr. aylık ile çalıştırarak, İsviçre'deki işçilere karşı kullanır ve işçilerin haklarını budamaya kalkarsa, sendika, işveren ve hükümetin ortak aldığı kararlara uymaz ise serbest dolaşım hakkının genişletilmesine karşı çıkılacağı belirtildi. Unia sendikasının son gündemi olan ekonomik kriz kon-

usunda söz alan İsviçre Sendikalar Birliği başkanı konuk Paul Rechtsteiner yaşanan krizi kapitalist sistemin bir uzantısı olarak değerlendirdi. İşçi emekçilerin yıllardır budandığını, işçilerin alım gücünün düştüğünü, işverenlerin bu saldırısına karşı çıkabilecek güçlü bir sendikamızın olmadığını ve işçileri sendikasızsızlaştırma çalışmalarının 20 yıldır sürdüğünü belirtti. Aynı sorunları yaşamak istemiyorsak, asgari maaş uygulamasını, 4000.- sfr altında maaşın olmasını hayata geçirmeli ve hertürlü kapitalist saldırılara karşı, güçlü bir sendika örgütlemeliyiz dedi. Kongreye konuk olarak davet edilen bakanlar kurulu üyesi ve bakanlar kurulu başkanı Pascal Couchpen'in kongreye davet edilmesini eleştiren unia geçlik komisyonu ve onların tavri-

nı destekleyenler Couchpen konuşmasına başlayınca salonu terk ettiler. Gençler, emeklilik yaşını erkeklerde 65. den 67 ye bayanlarda 63 den 65 e çıkartmak isteyen Couchpen'in, unia sendikasının yürüttüğü esnek emeklilik kampanyasına karşı çalışma yürüttüğünü dikkat çektiler.

Kongreye güney Afrika'dan konuk olarak katılan Güney Afrika inşaat sendikası temsilcisi Crecentia Mofokeng, işçi sınıfına yönelik global saldırılara karşı, işçi ve emekçilerin de enternasyonal mücadele etmeleri gerektiğini belirtti. Konuşması dakikalarda ayakta alkışlanan Crecentia Mofokeng unia sendikasıyla birlikte 2010 da güney Afrika'da yapılacak olan dünya şampiyonası için inşaat edilen stadyumda çalışan işçilerin haklarını koruması için birlikte mücadele ederek başarı kazandıklarını ve mücadelelerin sürekli olması gerektiğini vurguladı.

Kongrenin üçüncü günü yapılan seçimlerde 9 kişilik yönetim kurulu seçildi. Seçim öncesi, Yönetim kurulu üye sayısını konusunda oylama yapıldı. Yapılan oylamada yönetim kurulu üye sayısının 11 den 9 a düşürülmesi kararlaştırıldı. Eski yönetim den 7 kişi ve yeni iki kişi, Vania Alleva yönetime seçildi.

Yeni yönetim kuruluna eski iki eş başkan Ambrosetti Renzo, Rieger Andreas, eski yönetim kurulu üyesi Pedrina Vasco, Scheidegger Hans-Ulrich, Rita Schiavi, Blanc Kühn, Von Felten Michael ve yeni Vania Alleva ve Pardini Corrado seçildi. Yeni yönetim kurulu üyesi ve delegeler hep birlikte enternasyonal işçi hareketi söyleyerek unia sendikasının kongresini bitirdiler.